

CO SI MOHOU NABÍDNOUT QUEER A FEMINISTICKÁ TEORIE /

BLANKA NYKLOVÁ

MARINUCCI, MIMI. 2010. *FEMINISM IS QUEER. THE INTIMATE CONNECTION BETWEEN QUEER AND FEMINIST THEORY*. LONDON: ZED BOOKS.

Britské nakladatelství Zed Books se dlouhodobě zaměřuje na vydávání kritických knih zaměřených na různorodost a sociální změnu z pohledu globálního Jihu, genderu či životního prostředí. Na rozdíl od tradičních akademických nakladatelství se otevřeně orientuje i na aktivistickou scénu a širokou veřejnost. Zcela v intencích této politiky v sekci Gender a sexualita vyšla v roce 2010 i kniha americké profesorky filosofie a ženských studií Mimi Marinucci s titulem *Feminism is Queer*.

V souladu s širokým zacílením celého nakladatelství se Mimi Marinucci nesnaží oslovit pouze akademickou obec a už vůbec ne pouze své kolegy a kolegyně z oboru filosofie, zaměřuje se spíše na studující vysokých škol i veřejnost se zájmem o gender a sexualitu, ale s omezenými informacemi o jejich průsečíku. Hlavními dvěma prvky knihy, jež prozrazují filosofické zakotvení, jsou důraz na jazykově správnou formu a soustavné, pečlivé vysvětlování jednotlivých pojmů. Naopak se nesetkáme s postupným budováním „neprůstřelného“ argumentu obhajujícího queer feminismus jako jediný správný či možný, neboť takový postup by sám o sobě byl v rozporu s nejednoznačností implicitní pro queer teorii, kde queer jako činnost, tedy znesamozřejmění, zpodivnění, se netýká jen toho, čím se teorie zabývá (sexualita, AIDS), ale i teorie samé a její role v poznání.

V rovině jazyka se autorka vymezuje nejen proti generickému maskulinu, ale i proti metaforickým obrátům odkazujícím ke smyslovému vnímání, jež vedou k normalizaci „zdravé“, nijak „nepoškozené“ tělesnosti.¹ Jedná se napří-

klad o slovo spatřovat (*to see*) ve smyslu chápat. Nejde zde o vysoce nepopulární (v českém prostředí), ač stěží kdy praktikovanou formalistní politickou korektnost. Naopak tento přístup vyžaduje samo kritické zaměření knihy, jehož hlavním cílem je narušit logiku dominance definovanou ekofeministkou Karen Warren, na kterou Marinucci odkazuje, jako „snahu o ospravedlnění systematického podřízení těch, kdo moc nemají, těmi, kdo ji mají“ (s. xiv). Mimi Marinucci vidí jednu z hlavních spojníc mezi queer teorií a feminismem právě v jejich zaměření proti logice dominance v různých oblastech, z nichž se řada promítá i do jazyka.

Kniha má sloužit jako obecné uvedení do studia genderu, pohlaví a sexuality. Na rozdíl od běžných úvodů do studií genderu či sexualit se autorka snaží obě zaměření skloubit a ukázat jako vzájemně propojená. Celá kniha je rozdělena do čtyř oddílů: sexualita, pohlaví/sex², gender a queer feminismus (poslední oddíl sestává pouze z jedné kapitoly). Přes zdánlivě čisté analytické oddělení jednotlivých kategorií na sebe kapitoly i oddíly úzce navazují. Knihu je možné číst výběrově, tomu napomáhá konstrukce slovníčku pojmů v závěru podle kapitol, nicméně tento způsob čtení je ochuzen o rozměr dodaný jinými částmi textu. Kromě úvodu do jednotlivých oblastí zájmu, jež Mimi Marinucci pokládá za klíčové pro pochopení toho, čím by mohl queer feminismus být, lze knihu s úspěchem použít i pro výklad obecného fungování vědy, paradigmatických revolucí, konstrukce pojmů i konkrétnějších termínů nespecifických pro genderová studia či studia sexualit, např. sociální konstruktivismus, sémantický holismus či diskurs.

FAREBNÁ PALETA SEXUALÍT / Dagmar Marková

Z pohľadu zakladateľky a organizátorky vedeckých konferencií „Sexuality“ sa ich príbeh začal pomerne jednoducho a pozitívne – snažou vytvoriť priestor pre diskusie vedkýň a vedcov z rôznych vedeckých diskurzov v oblasti sexualít.

Kým prvý ročník konferencie v roku 2007 (v Nitre) sa niesol prevažne v duchu akcentovania potreby odborných diskusií o sexualite v česko-slovenskom rámci, tak druhý ročník bol skokom na vedeckú medzinárodnú úroveň. Konferencie sa zúčastnili vedkyne a vedci z Veľkej Británie, Indie, Ruska, Chorvátska, Slovinska, Poľska atď. Medzinárodný úspech druhého ročníka konferencie však nezostal bez povšimnutia predstaviteľov katolíckej cirkvi a na treťom ročníku sme už zápasili s ich tlakom. Po rozhovore s biskupom sa niektorí prihlásení slovenskí účastníci (osobne alebo e-mailom) z konferencie odhlasovali. Niektorí prednášajúci boli označení ako „propagátori porna“ a prednášajúce ako „šíriteľky kultúry smrti“ a pod. Od tejto chvíle nadobudla konferencia nádych akejsi „nečistoty“ či „ideologickej poskvrnenosti“ – veď prečo by aj mala byť „čistá“, keď ponúka priestor pre otvorenú diskusiu o sexualite, a to dokonca na vedeckej a medzinárodnej úrovni? V sexuálne nepriateľsky a konzervatívne katolícky ladenom ovzduší na Slovensku tak začala konferencia bojovať o svoje prežitie. A dnes s radosťou konštatujem, že jej príbeh prežíva ďalej – mení sa, vyvíja sa a predovšetkým pokračuje.

Od roku 2010 konferencia vstúpila pod hlavnú organizačnú garanciu Slovenskej akadémie vied – Ústavu výskumu sociálnej komunikácie (predtým Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie). Podporili ju aj mnohé ďalšie významné vedecké, akademické či iné inštitúcie a niektoré ju vedecky a organizačne zastrešovali už od jej začiatkov, napr.: Oddelení Gender & sociologie

První kapitoly se zaměřují na definici sexualit jako kulturně a časově specifických performancí a rolí (spíše než identit). Celý text je zakotven v západním kulturním okruhu, přičemž Mimi Marinucci upozorňuje na častý, ale chybný pohled na homosexualitu jako v zásadě ahistorický (odkazy na staré Řecko) a akulturní (odkazy na hidžry) jev.³ Již druhá kapitola, zaměřující se na vznik gay a lesbické identity, přitom nabízí možný, i když zde ještě neakcentovaný, důraz na propojování obou teoretických rámců. Ukázkou propojení obou perspektiv je postup, kdy jsou ženy označeny za lesbu nikoli na základě sexuálních vztahů s jinými ženami, ale kvůli chování, jež narušuje především genderové normy. Feministky jsou tak označovány jako lesby, což má vést k odmítnutí příslušnosti k feminismu kvůli negativním konotacím homosexuality v heterosexistické společnosti. Tento postup působí i zpětně k ustavování lesbické identity jako něčeho nežádoucího, když se feministky označení za lesbu brání v naději, že tím pomohou pojmání feminismu jako něčeho „normálního“.

Ačkoliv se Marinucci vyhýbá přesné definici queer teorie, z několika míst je možné usuzovat na její interpretaci. Queer teorii chápe především jako neúnavné zpochybňování binárních opozic a hierarchií, které paradoxně tvoří součást studií gay a lesbických identit i oboru ženských studií. Nejedná se ale o snahu kategorie (ženský/mužský, homosexuální/heterosexuální) jednoduše zrušit či popřít. Jde spíše o jejich znejistění, poukázání na jejich vlastní konstruovanost, nedostatečné zakotvení v empirické rovině, nicméně bez potřeby jejich eliminace. Binární opozice ve vztahu k pohlaví, genderu a sexualitě tak nejsou prostě negovány (např. prostým popřením rozdílu mezi ženským a mužským), ale zpochybňovány poukazováním na jejich vlastní konstruovanost a zakotvenost v binárním uvažování. Marinucci chápe queer teorii jako paradigmatický převrat na rozdíl od neustálého „přidávání písmen“ k LGBT, jež je v souladu s opozicí heterosexualita/jinakost. Jde jí o překonání

esencialismu binárních kategorií genderu, pohlaví a sexuality bez popření zkušenosti lidí, pro něž jsou dané kategorie problematické, i těch, pro něž problematické nejsou. V případě transgenderu tento přístup znamená možnost zachování kategorií „muž“ a „žena“, jež mohou být pro mnohé ústředním životním motivem, aniž by se ale jednalo o útlak těch, kdo tyto kategorie vnímají jako problematické.

S tímto výkladem queer teorie je samozřejmě možné nesusouhlasit. Typickým příkladem je označení queer a LGBT jako opozit, kdy je nutné identifikovat se buď s jedním z písmen, nebo podobnou identifikaci označit v lepším případě za překonanou politiku identity. Není tak možné se zároveň hlásit k lesbické identitě a queer pojmání sexuality: jedno vylučuje druhé. Vzniká de facto nová binární opozice s patrnou vnitřní hierarchií (queer se definuje jako progresivnější, o krok „dále“, po překonaném období politiky identit). To je ale přesně to, čemu se Mimi Marinucci snaží předejít. Jakkoli v žádném případě nepoužívá queer jako zastřešující pojem pro LGBT, neboť to není analyticky přínosné, je jejím cílem překonání případných příkopů, spíše než hloubení nových. Celou knihu je možné číst jako pokus o nalezení rovnováhy mezi inkluzivním pojetím queer teorie a zamezením jejího naprostého rozmělnění, kdy by nálepku queer mohl použít kdokoli pro označení v zásadě čehokoli. Tohoto cíle autorka alespoň částečně dosahuje právě kritickým zhodnocením kategorií, tedy nikoli jejich absolutním odstraněním prostřednictvím naprosté dekonstrukce. Jakkoli se lze setkat s kritikou queer teorie jako slepé uličky (např. Edwards 1998), v rovině praxe se ukazuje její zdaleka nevyčerpaný potenciál.

Oddíl věnovaný genderu se soustředí na hegemonickou podvojnost, tedy představu, že se lidé dělí právě na dvě kategorie, z nichž jedna obsahuje co do stavby těla mužské jedince, kteří jsou typicky muži a sexuálně se orientují na druhou (sic!) kategorii lidí, tedy anatomické ženy s typicky ženským projevem, jež se sexuálně orientují na předchozí kategorii. Pro rozkrytí zdánlivé neproblematickosti, s níž

Sociologického ústavu Akademie věd České republiky, v.v.i., Faculty of Health and Social Care, The Robert Gordon University, Aberdeen, Department of Sexology, University of Zielona Góra, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, Fakulta veřejných politik Slezské univerzity v Opavě, Ústav sociální práce Univerzity Hradec Králové, Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, Asociácia školskej psychológie SR a ČR atd.

Nielen pod vplyvom týchto zmien sa menilo aj obsahové zameranie konferencie. Prvý ročník konferencie (2007, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre) bol entuziastickým vstupom mnohých (aj začínajúcich) vedkýň a vedcov, pedagogičiek a pedagógov, ale aj odborníčov a odborníkov z praxe, ktorí/é reprezentovali nielen tematickú, ale aj odbornú diverzitu. Boli tematizované predovšetkým praktické témy, ktoré vyplývajú z problémov praxe v sociálnej práci, pedagogike či iných vedných odborov a pomáhajúcich profesií. O sexualite u bezdomovcov a bezdomovkýň referovala Anna Kasanová, Milan Tomka a Dagmar Marková, výsledky reprezentatívneho výskumu o sexuálnom obťažovaní na pracovisku prezentovala Barbora Holubová, Martin Fafejta problematizoval koncept sexuálnych práv, Štefánia Kövérová poukazovala na heterosexizmus vo výchove atď.

Tak, ako sme spomínali vyššie, druhý ročník (2008, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre) nadobudol jasný vedecký a medzinárodný ráz. Rozmanitosť paradigmatických ukotvení jednotlivých príspevkov účastníčok a účastníkov konferencie umožnila kritické a podnetné diskusie. Spomedzi mnohých spomeniem Aleksandara Štulhofera z Chorvátska, ktorý referoval o vzťahu pornografie, sexuálnej socializácie a spokojnosti u mladých ľudí. Diskutovalo sa o tom, čo všetko je obsiahnuté v definícii pojmu pornografia a jej súvislostiach s fantazijskou a emocionálnou rovinou alebo vplyve pornografie na intimitu v párových vzťahoch, či o vzájomných

se všechny tři sféry (pohlaví, gender a sexuality) kloubí, se Marinucci obrací k výkladu Judith Butler. V porovnání se složitostí některých konceptů představených v rámci oddílů o sexualitě a pohlaví/sexu se v případě de facto jediné kapitoly věnované genderu jedná o relativně přímočarý výklad poplatný zejména postmodernímu feminizmu.

Méně výběrové je představení možných dělení feminizmu, jež slouží jako příprava pro představení queer feminizmu v závěrečné kapitole. Autorka používá koncept vln, což je v úvodních textech o feminizmu běžná praxe i přes řadu zavádějících nepřesností, jež s sebou tento přístup nese (viz např. Van der Tuin 2011). Dochází k výčtu 12 podob současného feminizmu, přičemž Marinucci načrtává i propojení mezi některými z nich. Z hlediska hlavního zaměření celého textu je nejzajímavější spojnice postmoderního feminizmu (ten definuje na pozadí modernismu) s feminismem třetí vlny (definovaným v kontrastu s postfeminismem) a queer teorií. Jako jeden z jejich hlavních styčných bodů autorka vidí jejich problematický vztah k jasným definicím, jež všechny tři oblasti vnímají jako snahu o to dostat pod kontrolu to, co se má definovat.

Po zevrubném představení možného dělení feminizmu se Marinucci konečně dostává ke queer feminizmu. Středobodem myšlenky queer feminizmu je použití konceptualizace pohlaví, genderu a sexualit z queer teorie ve feminizmu a opačně, použití feministických přístupů k této triádě v rámci queer teorie. Tímto způsobem by mělo dojít k novému kladení důrazu v obou rámcích a k překonání zkrslení a ignorování jednotlivých aspektů v queer teorii i ve feminizmu. Nejedná se ovšem zdaleka o bezproblémovou fúzi, neboť stejně jako se v historii feminizmu vyskytuje řada zkrslení a otevřené diskriminace na základě pojmání sexuality (feministické úvahy na téma lesbismu na úkor všech dalších sexuálních kategorií, viz např. kritika Judith Halberstam), i ve studiích sexualit se objevuje sexismus (důraz na G spíše než L). Použitím dvojího filtru queer feminizmu by mělo být možné se pro příště podobných praktik vyvarovat.

Závěrem lze konstatovat, že kniha *Feminism is Queer* najde uplatnění v rámci úvodních kurzů do studií sexuality především v rámci studií genderu a feminizmu a zároveň je možné ji použít i pro výklad řady pojmů, kde gender, pohlaví a sexualita fungují především jako příklady (vědecké termíny, rozdíl mezi atomismem a holismem apod.). Autorka navíc každou kapitolu uzavírá nejen doporučenou literaturou, ale i doporučenými filmy, dokumenty a webovými stránkami, jež jsou všechny relativně snadno dostupné. Konkrétní teoretický přínos práce však hodnotím spíše ambivalentně. Na knihu, o které sama autorka tvrdí, že jde o úvodní text, není možné klást nároky jako na kapitolu v antologii textů o feministické teorii. Na druhou stranu je ale patrné, že jednotlivé části knihy jsou poměrně nevyrovnané.

Zatímco vysvětlení některých kategorií jako pohlaví, transgender, postfeminismus, ale i paradigma, esencialismus či holismus zaujímá relativně velký prostor, samotná diskuse o teoretickém dopadu queer feminizmu je velmi omezená. Například popis vzniku homosexuality jako kategorie v moderní západní společnosti je velice podrobný, když srovnává genezi pojmu u tří různých autorů a autorek, s podobnou hloubkou se nesetkáme téměř v žádné z kapitol otevřeně pojednávajících o genderu a různých podobách feminizmu, včetně queer feminizmu. Kniha tak snáze najde uplatnění v podobě jednotlivých kapitol než vypointovaného celku. Autorka nicméně tvrdí, že zpochybnění klasické výstavby textu a teorie jsou jejím queer záměrem. Pokud dokážeme samotný text číst jako ukázkou queer feminizmu, pak jej lze hodnotit kladně.

Literatura

- Edwards, T. 1998. „Queer Fears: Against the Cultural Turn.“ *Sexualities*, Vol. 1, No. 4: 471–484.
- Van der Tuin, I. 2011. „Gender Research with Waves: On Re-Positioning a Neo-Disciplinary Apparatus.“ Pp. 15–28 in Buikema, R., Griffin, G., Lykke, N. (eds.). *Theories and*

vztáchoch medzi konzumáciou pornografie a prostitúcie. Anna Temkina predstavila výsledky výskumu o postsovietskych sexuálnych biografiách žien, čo vyústilo k otázkam o dôveryhodnosti sovietskych štatistík v oblasti sexuality, zmenách v súčasnosti a ich príčinách a autorka sa zamýšľala aj nad otázkou (bez)moci a analyzovala, ako ženy využívali sexualitu ako nástroj svojej moci vzhľadom k patriarchálnemu usporiadaniu spoločnosti. Mike Sutherland zo škótskeho Aberdeenu načrtnol problematiku (ne)viditeľnosti LGBT v rámci rezidenčnej starostlivosti o deti a podnietil širokú diskusiu zahŕňajúcu oblasť rezidenčnej starostlivosti ako takej ako aj o koncepte queer. Sanjay Kumar z Indie sa zamýšľal nad vzťahmi medzi dominantnými sexuálnymi identitami, umením a maskulinitou a feminitou a zodpovedal otázky, do akej miery môžu divadelné predstavenia ovplyvňovať, prípadne reflektovať transformáciu zmeny pohlavia (z hľadiska zmeny hrania ženských rolí mužmi, ale aj predstavy žien o ženskosti) či všeobecne o vplyve divadla na utváranie vzorov ženskosti v Indii. Zdeněk Sloboda si ako tému vybral ambivalentnosť českej homosexuálnej komunity a objasnil situáciu s využívaním verejného priestoru pre gej komunitu. Lukáš Sedláček rozprúdil diskusiu o asexualite a sociálnej konštrukcii slasti. Otázky vychádzali ako z tradičného sexuologického diskurzu, tak aj sociálnokonštruktivistického. Gabriel Bianchi uvažoval nad nepsychologickým diskurzom o sexualite a psychológii, Jana Javorčíková predstavila lingvistickú analýzu rodového diskurzu univerzitných študentov a študentiek a Rado Masaryk expertné verzus laické poznanie v psychologických rozdieloch medzi mužmi a ženami.

V poradí tretí ročník konferencie *Sexuality* (2009, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre) sa napriek niektorým snahám o jej skompromitovanie niesol naďalej vo vedeckom duchu, i keď „pozorovanom“ ideologicky rozdielnym plénom. Ako hlavná prednášajúca predstavila Wiebke Driemeyer z Nemecka evaluáciu projektu pre deti a adolescentov v oblasti rizík a okolností sexuálnych zločinov a zod-

Methodologies in Postgraduate Feminist Research: Researching Differently. London, New York: Routledge.

Poznámky

1 Celá jedna podkapitola se také věnuje dvěma zásadním přístupům k genderové lingvistice v praxi: genderově neutrálnímu a genderově inkluzivnímu jazyku. Marinucci se nezaměřuje jen na velmi podrobný popis obou přístupů, ale také na jejich hranice plynoucí především ze společensko-historické podmíněnosti jazyka a smyslu. Použitím genderově neutrálního označení se tak nemusí podařit narušit či vymazat dlouhodobě historicky a kulturně ustavené hierarchie.

2 Autorka se hlásí k západnímu kánonu, s čímž přes kritické nazírání řady pojmů souvisí i privilegovanost angličtiny. Daný oddíl se zabývá jak pohlavím, tak i pohlavními akty a autorka chápe anglické homonymum „sex“ jako logický důsledek vnímání tělesnosti a heterosexuality jako neproblematických kategorií, z nichž jedna – pohlaví – vede nutně ke druhé – k heterosexuální sexuální orientaci, a tedy i sexuální aktivitě pouze s opačnou kategorií.

3 V tomto kontextu byla výzvou k zamyšlení i poslední výstava „Transgender me“ doprovázející letošní Prague Pride, neboť se prostřednictvím fotografií Lukáše Houdka věnovala právě fenoménu indických hidžer, ale ve zcela odlišném kulturním zarámování.

BÝT VIDĚT, TEDY BÝT / EVA CHLUMSKÁ

FEJES, NARCISZ, BALOGH, ANDREA P. 2013. *QUEER VISIBILITY IN POST-SOCIALIST CULTURES*. BRISTOL & CHICAGO: INTELLECT.

Název antologie *Queer Visibility in Post-socialist Cultures* slibuje něco, co není tak lehké splnit, obzvláště když spojuje termín queer a zároveň postsocialistické země. Čtenářky a čtenáři patrně už jen z nahlédnutí do obsahu pochopí, že jde spíše o širší pojetí termínu queer jako něčeho, co se vymyká heteronormativnímu chápání genderu a sexuality než „radikálnějším“ postoji k tomuto systému, který s sebou queer teorie přinesla.

Otázka reprezentace a zvyšování viditelnosti queer identit jsou jedněmi ze zásadních témat queer aktivismu jako takového, a ačkoliv je téma vizibility neheterosexuálních identit (ať už mediální, nebo obecně širší společenské) v současné době poměrně značně prosazované, je s podivem, že neexistuje ucelená publikace, která by se věnovala viditelnosti neheterosexuálních osob a vztahů v zemích za „že-

leznou oponou“. Několik studií se objevuje např. v antologii *Queer Cinema in Europe* (Griffiths ed. 2008) či *Queer in Europe: Contemporary Case Studies* (Downing, Gillett eds. 2011), nebo v publikacích, jež vznikly u příležitosti konání konferencí, např. *Mediální obraz leseb a gayů* (Kout, Rumpel, Strachon eds. 2006).

V úvodní kapitole recenzované knihy nazvané „Post-socialist Politics of Queer In/visibility / Postsocialistická politika queer ne/viditelnosti“ upozorňují Fejes a Balogh na velmi problematické propojení konceptu LGBTQ aktivismu a národnostních specifik postsocialistických zemí, jež je detailně rozvedeno v následujících kapitolách. Antologie je rozdělena do tří větších tematických částí, které tvoří tři až čtyři případové studie. Sekce jsou zaměřeny na způsoby zviditelňování queer identit, queer aktivismus a mediál-

povedala otázky o agresivite v pubertálnom veku, znásilneniach, tolerancii násilia páchaného na ženách u tureckej menšiny a etických aspektoch odsúdených mladistvých. Nasledoval Gabriel Bianchi, ktorý sa vo výskumnej perspektíve pokúsil nájsť odpoveď na to, o čom je sex medzi mužmi, a reagoval na metodologické otázky ako aj tie, ktoré sa týkali kritérií výberu partnerov u gejov. Dagmar Marková, Anna Šmehilová a Ivan Lukšík analyzovali posunky v oblasti sexuality a súvislosti jazyka a konštruovania sexuálnych noriem v prepojení na špecifiká v posunkovom jazyku u nepočujúcich. Petr Matoušek zmapoval legislatívny diskurz o prostitúcii a predniesol príspevok o zákaze prostitúcie mestskou vyhláškou: kto, čo, ako a kým je zakazované a regulované. Radomír Masaryk problematizoval (ne)uchopiteľnosť sexuality vedeckou metódou a nastolil metodologicky problematické otázky „merania“ sexuality. Radka Dudová predstavila v rámci politiky interrupcií diskurzívne rámce, Marta Vohlídalová výskum o skúsenostiach študujúcich so sexuálnym obťažovaním na vysokej škole a Zdeněk Sloboda analýzy o homosexualite v súčasných českých televíznych seriáloch. Monika Gregussová a kol. načrtli niektoré otázky o virtuálnom priestore a sexualite dospievajúcich a Ľubica Tornóczyová hovorila o mapovaní sex-biznisu na Slovensku v kontexte celoeurópskeho projektu TAMPEP 8 a identifikácii slabých miest v existujúcom systéme pomoci ľuďom pracujúcim v sex-biznise.

Sexuality IV (2010) zmenili svoj „domov“ a presídlili sa do Bratislavy na pôdu Univerzity Komenského. Tematické zameranie bolo rôznorodé – od pokusov riešenia teoretických otázok sexuálnej vedy cez výskumné sondy v určitej špecifickej oblasti až po nastoľovanie praktických problémov niektorých profesií spojených so sexualitou. Selektívne spomeniem problematiku identity lesbických žien, o ktorej referovali Linda Lörincová a Olga Pechová, či otázku sociálnej podmienenosti diskurzu. Bianchi sa pozastavil na transform-transmutáciou intimity, Fafejta nad diskurzívnou (ne)možnosťou identity, prečo nie je „Venkovský učiteľ“ prelomový v tematizácii homosexuality v dejinách českého filmu.